

ngv

Nederlandse
Genealogische
Vereniging

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Afdelingsfunctionarissen

Bestuur

Voorzitter:	Peter Dijs tel. 030–2201993	e-mail: voorzitter@amersfoortengv.nl
Secretaris	Henk van de Streek tel. 033–8795529	e-mail: secretaris@amersfoortengv.nl
Penningmeester:	Thijs van Veen tel. 033–4726015	e-mail: penningmeester@amersfoortengv.nl
Lid:	Marcel van de Krol tel. 033–4945110	e-mail: marcel@vandekrol.pro
Lid:	vacature	

Afdelingsafgevaardigden

Afgevaardigde:	Thijs van Veen, voornoemd
Plaatsvervanger:	Peter Dijs, voornoemd

Lezingen en Activiteiten

Coördinator:	Marcel van de Krol, voornoemd
--------------	-------------------------------

Periodiek

Hoofdredacteur:	Thijs van Veen, voornoemd
Redactieadres:	redactie@amersfoortengv.nl
Eindredacteur:	Jelle Kaastra tel. 030–6962934
Redacteurs:	Marcel van de Krol, voornoemd Lex van der Linden tel. 06–10873298 Freja Schuitemaker-Frankefort tel. 033–4947948
	e-mail: fschuite@xs4all.nl

PR-ondersteuning

Freja Schuitemaker-Frankefort, voornoemd
Annette van der Linden – Boonstra
tel. 06–13042407

Webredacteur	Arie van Herk	e-mail: webmaster@amersfoortengv.nl
--------------	---------------	-------------------------------------

Website	https://ontdekjouwverhaal.nl/onze-afdelingen/amersfoort-en-omstreken/
Twitter	www.twitter.com/NGV_AFT
Facebook	NGV afdeling Amersfoort en omstreken

Omslag: Zuurkool. Zie de bijdrage van Ina Budde-Korver op pag. 62.

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Uitgave van de Nederlandse Genealogische Vereniging Afdeling Amersfoort en omstreken opgericht 18 december 1971

Verschijningsgebied de gemeenten Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Ede, Eemnes, Ermelo, Harderwijk, Leusden, Nijkerk, Putten, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wageningen, Woudenberg en Zeist. Oplage 450.

Jaargang 27

september 2018

nummer 3

Van de redactie

*'t Is (bijna) weer voorbij die mooie zomer — Die zomer die begon zowat in mei
Ah, je dacht dat er geen einde aan kon komen — Maar voor je 't weet is heel die zomer
alweer lang voorbij.*

En dus kunnen we weer wat meer aandacht besteden aan onze genealogiehoobby.

In dit nummer vindt u de aankondiging van de bijeenkomsten / lezingen in september tot en met januari, de verslagen van de lezingen in april en mei, deze keer slechts één bijdrage in de rubriek 'stel je voor' en daarnaast nog vier korte en twee langere artikelen.

Henk van de Streek verstrekt veel informatie over Open Archiven. Ina Budde – Korver schreef een leuk artikel over zuurkool. Heel leuk om zo'n gebeurtenis in het verleden in de archiven te vinden. Ina Budde weet het gebeurde op een aangename wijze te analyseren en heel beeldend te beschrijven. Wij hopen dat Ina nog veel voor ons blad wil schrijven.

Wilt u ook iets schrijven in ons blad? Wij zien uw artikel graag tegemoet. U kunt het sturen naar redactie@amersfoortengv.nl.

Ook zong Gerard Cox: *'t Is jammer dat 't over ging — 't Is allemaal herinnering —
Daar doen we 't dan de hele winter maar weer mee.*

De redactie wenst u veel leesplezier.

Thijs van Veen, hoofdredacteur

Colofon

AMERSFOORT EN OMSTREKEN verschijnt in januari, april en september. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ondertekende stukken. Bij overname van gegevens uit deze uitgave wordt men verzocht de bron te vermelden.

Kopij voor het volgende nummer gaarne vóór 1 december 2018 inleveren

Voor nadere instructies zie https://ontdekkouwverhaal.nl/wp-content/uploads/securepdfs/2018/04/AFT_instructie_auteurs.pdf

AMERSFOORT EN OMSTREKEN wordt gratis aan de leden van de afdeling toegezonden. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van € 10,- per jaar. Hiervoor krijgt men een factuur van de (landelijke) NGV.

Opmaak: L^AT_EX – Druk: Trepico, Nijkerk

Genealogische activiteiten in de regio

Een overzicht van de bijeenkomsten voor de komende periode. Alle bijeenkomsten van onze NGV-afdeling en van de HCC! werkgroep Amersfoort vinden – tenzij anders vermeld – plaats in

**het Kerkelijk Centrum De Brug,
Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort**

Onze middagbijeenkomsten beginnen om 14.00 uur en de avondbijeenkomsten beginnen steeds om 20.00 uur. De zaal is 's middags open vanaf 13.30 uur en 's avonds vanaf 19.30 uur zodat u in de gelegenheid bent om met de leden van het bestuur of de andere aanwezigen van gedachten te wisselen onder het genot van een kopje koffie of thee. De consumpties zijn voor eigen rekening. In de hal kunt u zelf de consumpties bestellen. De PR-medewerkers van onze afdeling verzorgen een informatietafel. Al onze bijeenkomsten zijn voor iedereen, leden van de NGV en belangstellenden, vrij toegankelijk.

De activiteiten van de Oudheidkundige Vereniging Flehite (OVF) en de HCC!genealogie in onze regio zijn afzonderlijk vermeld. Omdat sommige activiteiten van de OVF en de HCC! pas in een laat stadium nader ingevuld kunnen worden, verdient het ook aanbeveling om daarvoor regelmatig hun websites te raadplegen:

- <http://www.historisch-amersfoort.nl>
- <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>

De activiteiten van HCC!genealogie zijn voor NGV-leden gratis toegankelijk. De OVF kan aan niet-leden een toegangsprijs vragen. Wij adviseren u in die gevallen altijd duidelijk te kennen te geven dat u komt als lid van de NGV!

Datum	Zaterdag 15 september 2018	De Brug – NGV
Tijd	van 14.00 tot 16.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	Computermiddag en genealogisch café	

Op zaterdag 15 september 2018 is er weer een genealogisch café en computermiddag van 14.00 uur tot 16.00 uur. U kunt hier terecht met vragen, een probleem of vastloper in uw genealogisch onderzoek of gewoon even gezellig bijkletsen en van gedachten wisselen met andere genealogen.

Op de computermiddag zullen diversen genealogen met hun computer aanwezig zijn met hun favoriete stamboomprogramma om die te tonen en vragen hierover te beantwoorden.

Uitgenodigd zijn onder andere de gebruikers van PRO-GEN, GensDataPro, Aldfaer, Reunion, FamYX, Familysearch, Geneanet en MyHeritage.

Datum	Maandag 15 oktober 2018	De Brug – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	De Amersfoortse familie Welling, textielarbeiders en handwerkslieden	
Spreeker	Paul Welling	

Toen aan Jacob Caspersz Wellingh op 2 december 1667, op zijn verzoek, het burgerrecht van Amersfoort werd verleend, was hij de eerste ingezetene van Amersfoort van de familie Welling. Jacob was bombazijnwerker. Na hem zou een tak van de familie nog lange tijd werkzaam zijn in de textielindustrie in de stad. Een andere tak van de familie zou vooral handwerkslieden als timmermannen, meubelmakers, kleermakers e.d. voortbrengen. Tot deze tak behoorden ook enkele uitbaters van horecagelegenheden in de stad, zoals *Café Neuf* en *stadscafé In den Groote Slok*.

Op het einde van de 19e eeuw en in het begin van de 20e eeuw woonden er in Amersfoort enkele honderden leden van de familie Welling. Vanaf het begin van de 20e eeuw vertrokken ze bijna allemaal naar de grote steden op zoek naar werk. De enige die in Amersfoort bleef hangen was mijn grootvader met zijn gezin. Tegenwoordig woont nog één lid van de familie in Amersfoort.

Datum	Donderdag 15 november 2018	De Brug – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	Afdelingsledenvergadering en Eemlandse voorouders (met belangen) in Berbice, Demerara en Essequibo	
Spreeker	Paul Koulen	

In de lezing komt de geschiedenis van drie voormalige Nederlandse koloniën, Berbice, Demerara en Essequibo aan de orde. Ook voorouders uit de regio Eemland woonden daar of hadden er belangen. Zoeken naar voorouders in die gebieden of het natrekken van belangen van voorouders daar, is lastig vanwege onbekendheid van de geschiedenis van deze koloniën en verlies van bronnenmateriaal. Kennis van de gebieden ontbreekt soms ook bij Nederlandse archiefdiensten. Het is meestal al een behoorlijke zoektocht om de juiste archiefdienst in Nederland (of in Engeland!) te vinden. De genealoog stuit dan al snel op een muur of komt op een dwaalspoor terecht terwijl dat niet nodig is. De lezing zal daarom ook ingaan op beschikbaar bronnenmateriaal en (digitale) zoekmogelijkheden.

De drie genoemde koloniën vormen nu samen het onafhankelijke land Guyana, gelegen in Zuid-Amerika tussen Venezuela en Suriname. Ze werden in de 17^e eeuw door Nederlandse ondernemingen gekoloniseerd, onder Octrooi van de Nederlandse Staat. Essequibo, het meest westelijke deel, en de centrale regio Demerara werden beheerd door de West Indische Compagnie (WIC). Berbice, direct grenzend aan Suriname, was eigendom van Amsterdamse zakenlieden, verenigd in de Sociëteit van Berbice. De drie koloniën zijn vernoemd naar rivieren in de respectievelijke gebieden.

Vooraf aan de lezing vindt eerst een korte ledenvergadering plaats. De agenda voor deze afdelingsledenvergadering en het verslag van de vorige zijn te zijner tijd te vinden op internet:

<https://ontdekjouwverhaal.nl/onze-afdelingen/amersfoort-en-omstreken/afdelingsledenvergadering-amersfoort-e-o/>. De agenda en de bijlagen liggen vóór aanvang van de vergadering eveneens ter inzage en er zijn ook meerdere exemplaren beschikbaar.

Datum	Donderdag 13 december 2018	De Brug – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	Koninklijke akten, de burgerlijke stand en het naamrecht vanaf ca. 1800	
Spreker	Wim Zondag	

De burgerlijke stand is in ons land door de Franse overheersing (Napoleon) in 1811/1812 ingevoerd en sinds die tijd een overheidstaak geworden. Aan de hand van veel voorbeelden zal een overzicht worden gegeven van geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten vanaf ca. 1800 tot heden. Ook hoe wij aan onze namen zijn gekomen komt in het kort aan de orde. Als extra bezienswaardigheid zullen ook enkele akten van ons koningshuis worden getoond.

Voorts zal het een en ander verteld worden over de achternamen vroeger en nu. En over voornamen (mooie, leuke, grappige, gekke en rare) namen, die vroeger en vooral tegenwoordig gegeven worden. Ook de mogelijkheid om je achternaam of voornaam te veranderen komt aan bod, alsmede hoe ambtenaren van de burgerlijke stand omgaan met het naamrecht van de in ons land wonende vreemdelingen. Tot slot ook aandacht voor het nieuwe naamrecht (keuzemogelijkheid van de ouders voor de naam van de vader of de moeder), de registratie van partnerschappen en het voltrekken van huwelijken tussen twee mannen of twee vrouwen; ook enkele nieuwe ontwikkelingen wat betreft huwelijksvoltrekkingen en het zelf doen van stamboomonderzoek.

Aan het begin van de lezing wordt aan een ieder een overzicht uitgereikt van de belangrijkste wijzigingen van de burgerlijke stand vanaf 1800 tot heden en aan het eind een overzicht van het huidige naamrecht in Nederland. Kortom een bijzonder en geamuseerd kijkje in de keuken van de burgerlijke stand en het naamrecht in Nederland.

Datum	Maandag 14 januari 2019	De Brug – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	Afgemarcheerd!	
Spreker	Ronald Polak	

Rond Amersfoort worden vanaf 9 mei 1945 ongeveer 30.000 Duitse soldaten ontwapend.

Na de bevrijding ontwapenen de geallieerden op tien verschillende locaties in West-Nederland manschappen van de Wehrmacht en de SS die zich achter de Grebbelinie hadden teruggetrokken. In totaal 120.000 Duitsers marcheren daarna via de Afsluitdijk naar Noord-Duitsland, een tocht van ruim 400 km. Een van de tien concentratiegebieden lag bij Oud-Leusden in Den Treek. Daar nemen nog geen 2.000 Britten een complete Duitse divisie voor hun rekening. Bij Baarn werden ook nog eens rond de 13.000 Duitsers ontwapend.

In de lezing wordt een vergeten maar fascinerende episode verhelderd aan de hand van verhalen van ooggetuigen en informatie uit geallieerde militaire archieven. Zoals het rond Amersfoort ging, zo ging het overal in West-Nederland.

Agenda van de bijeenkomsten van:

HCC!genealogie, werkgroep Amersfoort – Elke derde maandag van de maand in het Kerkelijk Centrum De Brug, Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort. Openingstijden: van 19.30 tot 22.00 uur.

Hier kunt u terecht voor al uw computervragen, ook niet-genealogische. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de HCC-website <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>.

Van uw voorzitter

door Peter Dijs

De vakantieperiode is voor de meesten achter de rug. Met uitzonderlijk veel zonedagen en (te) weinig vocht voor bomen en planten. Ik hoop dat u heeft kunnen genieten van de afgelopen tijd van vakantie en van het Famillement 2018 dat zondag 3 juni in Leeuwarden plaatsvond met een wel heel uitgebreid programma. Zo'n 3.100 bezoekers uit het hele land en daarbuiten bezochten het evenement. Lezingen, workshops, rondleidingen, stadswandelingen, praamvaarten en andere activiteiten. Uiteraard aandacht voor de Friese geschiedenis en DNA. In het kader van het DNA-thema werden ter plekke DNA-tests van bezoekers afgenomen en werden diverse lezingen en expertmeetings binnen het thema georganiseerd. Inmiddels is al aangekondigd dat het volgende evenement in 2020 in Amsterdam zal plaatsvinden.

Helaas was ikzelf niet in de gelegenheid hiernaartoe te gaan, want van april tot en met augustus heb ik mijn activiteiten om medische redenen noodgedwongen op een laag pitje moeten zetten. Voor de eerste keer in mijn leven anders dan als vaste bezoeker naar UMC ziekenhuis. De definitieve einduitslagen waren medio augustus bekend en mijn vrouw en ik waren opgelucht over het

resultaat: operatie geslaagd en geen uitzaaiingen. Maar nog wel 5 jaar onder controle. En ik wil de mensen die wisten van mijn medische sores en meeleefden daarvoor hartelijk bedanken.

Onlangs heb ik het verenigingsarchief van onze vorige voorzitter Willem van Manen gekregen. Ik constateerde dat er nog een aantal exemplaren van een boekwerk met parentelen van leden in een doos waren gestopt: Herlevend Verleden II. Het betreft een boekwerk dat bij het voorlaatste jubileum, in 1996, is uitgegeven. Bij de eerstvolgende afdelingsbijeenkomst op 15 september 2018 zal ik zorgen dat een aantal exemplaren ter inzage ligt en die u dan voor een bijdrage van €1,00 kunt meenemen.

Verder vraag ik nog even aandacht voor het leveren van inspiratie vanuit de verenigingsoptiek “van leden, voor leden, door leden”. We kunnen uw hulp voor interessante artikelen en nieuwe of geactualiseerde genealogische bijdragen altijd gebruiken. Aarzel niet de pen of het toetsenbord te zoeken en de redactie te verrassen met artikelen voor ons afdelingsblad. Desgewenst verlenen de leden die deel uitmaken van onze redactie alle steun en hulp bij het schrijven van een artikel of bijdrage. Doel is door goed samen

te werken er een interessant en mooi blad voor je medeleden van te maken.

De eerste bijeenkomst die we met het bestuur hebben gehad was recent om input te leveren aan de NGV inzake communicatie en PR. En welke hulpmiddelen we kunnen inzetten om de NGV met het nieuwe logo

op de kaart te krijgen. Hierop komen we nog terug.

Ditmaal een korte bijdrage. Ik heb nogal wat in te halen wat is blijven liggen. Ik hoop op jullie begrip te mogen rekenen.

Tot ziens bij het genealogisch café op 15 september a.s. in de Brug om 14:00 uur.

Ledenbestand

Nieuwe leden:

Dhr. N. den Hertog, Amersfoort
Dhr. P.J. Steinberger, De Bilt
Mw. A.J. van der Plas, Veenendaal
Dhr. A.G.L. Spruit, Amersfoort
Mw. I.C. Stok, Amersfoort

Overleden:

Mw. C.M. van Dijkhuizen, Leusden
Mw. J.M. Valkenburg, Maarn

Correctie:

door een administratieve verwisseling werd in de vorige aflevering dhr. H. Spoelstra te Naarden vermeld als uitgeschreven. Dit is onjuist.

Opzegging:

Mw J.W. Disselkoen, Baarn
Mw. N. van Nieuwpoort, Amersfoort
Mw. E. Cardinaals, Amersfoort

Stel je voor

Mijn naam is **Niek den Hertog**. Ik ben gepensioneerd.

Nieuwsgierigheid was voor mij de aanleiding om met genealogie te beginnen. Je begint omdat je nieuwsgierig bent. Wie zijn voorgeslacht niet eert is zijn eigen naam niet waard. We staan op de schouders van ons voorgeslacht. Er is een Joods spreekwoord dat luidt dat de mens een kraal is aan een snoer dat ons verbindt met de generaties voor ons. De vraag die opkomt: hoe ver kan ik familiegegevens terugvinden? Ik kon verder gaan met de gegevens die de schoonvader van mijn zus al had verzameld.

Ik onderzoek onder andere de naam Den

Hertog, in de regio Alblasserwaard, en in Ameide, Haastrecht en Hazerswoude. Ik ben ook bezig met de naam Gortworst, de naam van mijn moeder.

Ik gebruik Geneanet en My Heritage en werk met Aldfaer. Ik weet wie mijn stamvader is, maar nog niet waar en wanneer hij geboren is. Ik probeer de stamboom te krijgen die niet verder meer te krijgen is.

Mijn grootste vondst tot nu toe is dat ik na het nodige gepuzzel bij mijn huidige stamvader ben aangeland en als ik meer over zijn herkomst weet dan ben ik weer een stap verder terug in de tijd.

Huizenonderzoek, Huizen in Wijk

Lezing door mevr. Els Elenbaas op donderdagavond 19 april 2018. Lex van der Linden doet verslag.

Na een kort welkomstwoord van onze voorzitter Peter Dijks werd het woord gegeven aan mevr. Elenbaas, zij ging de bezoekers meenemen in haar project over het opzetten van een huizenonderzoek in Wijk bij Duurstede.

Mevr. Elenbaas doet al vijftig jaar aan genealogie, heeft natuurkunde gestudeerd en daarna de archiefschool. Zij kreeg echter vlak voor haar examen van de Archiefschool een baan aangeboden in de automatisering die zij heeft aangenomen, gevolg was dus geen diploma maar gelukkig wel de kennis van de opleiding. In de automatisering heeft ze verschillende projecten gedaan, waaronder het opzetten van Genlias, ook heeft ze vele websites gebouwd. Bij het Regionaal Historisch Centrum zuidoost Utrecht (RHC) in Wijk bij Duurstede is zij sinds 2015 werkzaam als hoofd digitalisering.

Het huizenonderzoek in Wijk bij Duurstede bestond in het begin uit initiatieven van een aantal personen die met verschillende bronnen bezig waren, zoals b.v. het bewerken van het bevolkingsregister en transportregister, onderzoek naar een bepaalde straat, foto's beschrijven, enz.

In 2000 ontstond het eerste plan bij mevr. Elenbaas voor een uitgebreid huizenonderzoek, helaas ging dat niet door want de aanvraag voor subsidie werd afgewezen. Een tweede plan kwam in 2010 om het via een website in kaart te brengen. Na het schrijven van het projectplan kwam als reactie dat hier geen geld voor was, dus helaas geen project. Omdat het idee bleef bestaan werd in 2015 opnieuw gekeken naar de mogelijkheden en mede door de toen flinke hoeveelheid geschikte en bewerkte

bronnen kon een start gemaakt worden. Het werd opgenomen in het digitaliseringsplan van het RHC en de focus kwam te liggen bij twee doelgroepen. Als eerste de grasduiners, mensen die onderzoek doen uit interesse, en als tweede de ervaren onderzoekers.

De uitwerking van dit plan resulteerde in een aantal basisprincipes waaraan moest worden voldaan, zoals alle gegevens in één groot free-format database waarbij overgang mogelijk is, uitbreiding eenvoudig is, de basisgegevens exporteerbaar zijn, elk gegeven gekoppeld is aan een perceel en elk gegeven gekoppeld is aan een bron.

Een gigantische klus waar mevr. Elenbaas inmiddels de afgelopen 3 jaar drie dagen per week in haar eigen tijd mee bezig is geweest. Alle losse feiten uit b.v. de oud-rechtelijke en notarisarchieven m.b.t. de koop/verkoop van deze huizen moesten worden ingevoerd in haar database. Daarnaast ook de gevonden info uit diverse andere bronnen zoals oral history, boeken, tijdschriften, kranten, belastingregisters, lidmatenregisters, bouwvergunningen, enz. Niet onbelangrijke bronnen waren die van het Ewoud en Elisabeth Gasthuis, het Maria Magdalena klooster en het kapittel van St. Jan Baptist. Alle hadden vele eigendommen in de stad, en hypotheeken en leningen verstrekt.

Op dit moment zijn er van de ongeveer 300 huizen ruim 46.000 akten verwerkt in de database en vele duizenden eigenaren bekend waarvan sommige teruggaan tot de 15^e eeuw. Soms is het veel puzzelwerk en moet elk detail bekeken worden en vergeleken met andere details. Vanaf 1832 is er heel veel in het kadaster te vinden, daar

op (oud) huisnummer en jaar, kadastrummer, huidig adres, combinatie naam en straat en ook wildcards kunnen dan gebruikt worden.

Een goede indruk geeft de info over Maleborduurststraat 7, bereikbaar via de startpagina, in het menu kiezen voor ‘Straten’, rechts in het scherm kiezen voor ‘Maleborduurststraat’ en dan onderin het scherm voor het huisnummer ‘7’. Het is niet alleen het meest beschreven huis maar ook het oudste, de eerste vermelding dateert van 1462 en tot op de dag van vandaag bestaat dit huis nog steeds. Onderaan de tekst kan doorgeklikt worden naar de bronnen, een lijst van maar liefst 418 vermeldingen.

Ook het gedoogbeleid van tegenwoordig is niets nieuws. Na de reformatie in 1580 ontstonden er katholieke schuilkerken, zo ook in Wijk bij Duurstede. De eigenaar van het pand werd niet duidelijk vermeld maar er moest wel belasting betaald worden, steeds werd de belastingbetaler omschreven als *de eijgenaer van 't huijs daer joffrouwe Pieck in woon*. Kijkt u maar eens bij Achterstraat 58.

Een leuke mogelijkheid op de interactieve kaarten is om te zien waar b.v. het Ewoud en Elisabeth Gasthuis bepaalde

‘rechten’ had. Door deze optie aan te klikken bij de kaarten worden deze huizen blauw gekleurd.

Wat meteen opvalt bij het zien van de kaarten uit 1667 en 2016 is dat het stratenplan van het centrum van Wijk bij Duurstede zo goed als ongewijzigd is gebleven.

Al met al een boeiende lezing van mevr. Elenbaas die bol stond van informatie maar ook leuke verhalen opleverde die zij graag deed met het publiek.

Hulp gevraagd! Dat dit een uitermate

tijdrovend project is mag wel duidelijk zijn en daarom is iedere hulp welkom. Als u na het lezen van dit verslag op de een of andere manier zou willen meewerken dan bent u meer dan welkom. Hulp kan er zijn in de vorm van het bewerken van oude teksten maar ook verhalen of foto's uit de laatste eeuw zijn zeer welkom. Dit kan door een mail te sturen aan de organisatie. U krijgt daarna zo snel mogelijk een reactie. Het mailadres is els@ewab-applications.nl.

PRO-GEN

Lezing door de heer Johan Mulderij op donderdagavond 17 mei 2018. Lex van der Linden doet verslag.

Na een paar huishoudelijke mededelingen en een kort welkomstwoord van onze voorzitter Peter Dijs kreeg Johan Mulderij het woord om ons de ins en outs te laten zien van het genealogieprogramma PRO-GEN.

Het programma bestaat sinds 1989 en is gemaakt door Johan Mulderij en Dinant Scholte in 't Hoff. Dat het bestaansrecht heeft blijkt wel uit het feit dat er ruim 13.000 gebruikers zijn waarvan 1500 in België. Was het programma in het begin beperkt tot een invoer van ongeveer 30.000 personen, zo is dat nu al 2 miljoen, weinigen zullen dat aantal halen om in te voeren. Het begon ooit als een DOS-programma, en oogt nog steeds als een DOS-programma, maar draait tegenwoordig met de nieuwste versie (3.22) als een Windows consoleprogramma, zowel in 32 als in 64 bit. Met zoveel gebruikers is het dus logisch dat er ook gebruikersgroepen zijn, zowel in Nederland als in België. Opvallend is dat de gebruikersgroep in België langer bestaat dan die in Nederland. Beide hebben een website, voor Nederland is dat www.pggg.nl en voor België www.pro-gen.be. Natuurlijk heeft het programma ook zelf een website,

namelijk www.pro-gen.nl.

PRO-GEN wordt eigenlijk alleen maar bediend met het toetsenbord, en wie daar enige tijd mee werkt zal merken dat dan de invoer razendsnel gaat omdat werken met toetsen veelal sneller gaat dan met een muis. De makers hebben zich beslist niet beperkt tot een aantal vastgelegde functies, er zijn heel veel opties en bijna alles is aan te passen naar eigen wensen, vandaar ook de slogan *Genealogie à la Carte*. Het programma maakte op mij indruk vanwege de uitgebreide selectie- en sorteerfuncties, de uitvoermogelijkheden en de aanpasmogelijkheden van de uitvoer naar bestanden of naar internet.

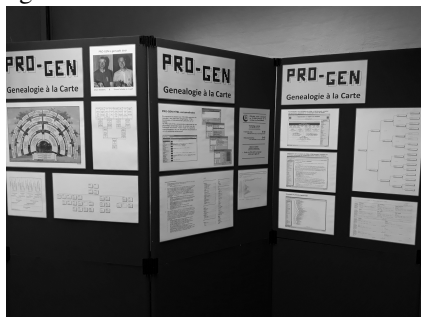
De heer Mulderij begon zijn uitleg met de persoonslijst vanuit het hoofdmenu, deze lijst bevat alle personen in de database. In deze lijst kunnen groepen worden gemaakt of geselecteerd. In deze persoonslijst kan via een druk op een toets simpel naar een relatie worden gegaan of via een pop-up scherm kinderen, ouders of een partner worden toegevoegd.

Vervolgens werd het invoerscherm uitgelegd. De standaard veldnamen voor de voor- en achternamen, beroepen, adressen, enz. hebben niet echt een lengtebeperking, zoals de heer Mulderij zei: “alle voornamen van Prins Bernhard kunnen er makkelijk in”. Ook PRO-GEN heeft een codeveld zoals vele andere genealogische programma’s. Een veld waar de gebruiker zijn eigen samengestelde code kan invoeren voor een persoon en dat tevens gebruikt kan worden in de uitvoer. De velden ‘Klad’ en ‘Info’ zijn vrije tekstvelden waar in elk ruim 16.000 tekens in kunnen, de inhoud van het veld ‘Klad’ wordt standaard niet afgedrukt, de inhoud van ‘Info’ juist wel.

Het relativescherm is simpel maar effectief van opbouw, het toont de (eventuele meerdere) huwelijken, het aantal kinderen met het geslacht en de ouders, via pijlen is duidelijk of grootouders aanwezig zijn en of kinderen een relatie hebben. Doorbladeren naar het verleden of naar de toekomst is mogelijk in dit scherm. Aan de geselecteerde persoon kunnen eenvoudig met een pop-up

scherm ouders of kinderen worden toegevoegd.

Vervolgens kregen de bezoekers te zien wat de vele mogelijkheden zijn om te zoeken en te sorteren. De aanwezigen die werken met PRO-GEN waren toch steeds weer verrast over wat er mogelijk is binnen dit programma. Niet alleen wat dit gedeelte betrof over de invoer-, selectie- en sorteerfuncties maar ook tijdens het deel over de uitvoer was men verrast.

De ruime instellingsmogelijkheden voor de uitvoer zorgen ervoor dat er heel veel mogelijk is, niet alleen worden de laatst gedane instellingen door het programma onthouden maar bij tekstuitvoer kan men ze ook als een soort profiel opslaan. De heer Mulderij liet eerst een voorbeeld zien met een kwartierstaat in cirkeldiagram. Deze wordt aangeemaakt als PDF-bestand. De PDF-bestanden zijn vervolgens af te drukken in de formaten A4 t/m A0. Tekstuitvoer kan b.v. gedaan worden naar Word maar ook als HTML-bestand. Een parenteel tekstuitvoer werd als voorbeeld gemaakt naar een Word-bestand. Vanuit PRO-GEN krijgt elk veld een stijlloopmaak mee naar Word waardoor het heel eenvoudig is om in Word de stijl van b.v. een plaatsnaam heel simpel door het hele document aan te passen. Tevens wordt elke persoon automatisch opgenomen in de index aan het einde van het document. Voor de tekstuitvoer kan ook nog gekozen worden

uit een aantal talen, in totaal negen. Opvallend is dat dit kan in het Fries en Grunnings maar ook in Papiaments, gezocht wordt nog naar iemand die het in het Indonesisch wil vertalen. Feit is dat door deze stijlopmaak zowat alles naar eigen wens is aan te passen in de tekst.

Natuurlijk ontbreekt niet de uitvoer voor een webpagina, ook hier veel instelmogelijkheden met nog als extra dat de opgeslagen profieluitvoer voor b.v. een Word-bestand ook gebruikt kan worden voor de uitvoer naar de HTML-bestanden. Gemaakt en getoond werden webpagina's met een parenteel-lay-out en een kwartierstaat-lay-out, het genereren van deze pagina's was een kwestie van seconden. Op de site van de Belgische gebruikersgroep staat helemaal onder aan de pagina *Free soft voor PG* een handleiding *Genealogische website bouwen met FrontPage 2000 en PRO-GEN 3.0, voor de beginnening die zijn PRO-GEN uitvoeren snel, mooi, verzorgd en zonder hoofdbrekens op het net wil publiceren in de vorm van een FrontPage Theme*. Een goede indruk van de mogelijkheden is eens te kijken bij de zelfgemaakte homepages van de leden op de webpagina <http://www.pgpg.nl/pggg-service/websites-leden>, dit laat de vele mogelijkheden duidelijk zien.

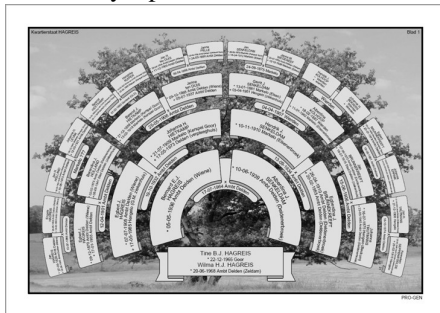
Tijdens de pauze bleken velen verbaasd over de mogelijkheden van PRO-GEN en natuurlijk leveren dat soort gesprekken de nodige vragen op. Na de pauze werd er dan ook nog even ingegaan op een aantal vragen waaronder b.v. het maken van backups. Ook daar is het programma flexibel in maar de gebruiker moet natuurlijk nadenken waar de backup wordt opgeslagen en of dat veilig is. Op een externe usb stick of harddisk blijft de beste optie maar ook opslag in de cloud (dropbox, onedrive, etc.) is een mogelijkheid. Een backup maken blijft iets wat toch vaak wordt overgeslagen, daarom ook

hier maar weer eens gezegd: maak regelmatig een backup!

Ook is er de mogelijkheid tot het kopiëren van foto's, filmpjes, enz. aan personen of relaties. In principe kan elk bestandsformaat worden gekoppeld zolang het maar is te openen vanuit Windows op dezelfde pc. Binnen de gebruikersgroepen zijn er diverse gebruikers die aanvullende routines maken voor specifieke bewerkingen. Op de website van de gebruikersgroepen leest u daar meer over, kijk op www.pro-gen.be bij *Free soft voor PG* en op www.pgpg.nl bij *Toe-passingen*. Op de Belgische site vindt u ook 'Skins' om het programma een andere kleurencombinatie te geven.

PRO-GEN staat niet stil en wordt doorlopend verder ontwikkeld. De gebruikersgroepen zijn hierbij ook een belangrijke factor met hun nieuwsberichten, forum, opleidingen, bijeenkomsten en documentatie. Zo is b.v. op de Belgische website een cursusboek te downloaden, met ruim honderd pagina's toch een aardig stuk werk. Maar ook op de eigen website van PRO-GEN is veel info te vinden bij de menu optie 'Support, FAQ & Tips'.

Na afsluiting van de presentatie werd er nog druk nagepraat en zijn nog een aantal brandende vragen beantwoord door de heer Mulderij. Onder de bezoekers was duidelijk dat deze uiteenzetting over PRO-GEN voor velen een eyeopener was!!

Famillement 2018 te Leeuwarden

door Marcel van de Krol

Foto Marcel van de Krol

Op zondag 3 juni 2018 was er in Leeuwarden het Famillement 2018. Het Famillement wordt eens in de twee jaar gehouden, telkens in een andere plaats. De vorige bijeenkomsten waren in Maastricht, Leiden en Utrecht. De volgende in 2020 is in Amsterdam. Dit landelijke evenement is bedoeld voor iedereen met belangstelling voor stamboomonderzoek, geschiedenis en tegenwoordig ook genetische genealogie DNA. Het werd dit keer georganiseerd door het Centraal Bureau voor Genealogie, het CBG dus, in samenwerking met het Historisch Centrum Leeuwarden, Tresoar, de NGV en nog enkele anderen. Het Famillement werd gehouden in de stadsschouwburg De Harmonie, een modern gebouw en slechts 10 minuten lopen vanaf het station. Leeuwarden is uitgekozen omdat het in 2018 de culturele hoofdstad van Europa is. De eerste bezoekers waren er al vóór de

opening. Totaal waren er meer dan 3000 bezoekers.

Bij binnenkomst kwam je in een enorme grote hal, de foyer, waar een informatiemarkt was opgesteld met vele stands, kraampjes van diverse genealogische afdelingen, historische verenigingen, Joodse Genealogie, familieverenigingen, kraampjes van een website zoals Geneanet, MyHeritage, StamboomVragenForum en diverse anderen en verder was er veel informatie over DNA wat momenteel erg speelt. De nadruk van de enkele stands lag sterk op de noordelijke regio van Nederland maar er was genoeg variatie voor iedereen die met genealogie bezig is.

In enkele zalen achter in de grote ruimte en op de eerste etage waren diverse lezingen.

Na afloop ging iedereen vol met nieuwe ideeën, plannen en voorzien van informatie weer tevreden naar huis.

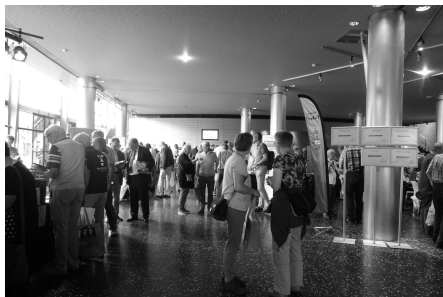

Foto Marcel van de Krol

Excursie naar het informatiecentrum

door Marcel van de Krol

Op zaterdag 14 april 2018 was er een excursie naar het nieuwe informatiecentrum van de Nederlandse Genealogische Vereniging in Bunnik. Zoals u ongetwijfeld weet is

het verenigingsgebouw verhuisd van Weesp naar Bunnik en heet het verenigingscentrum nu informatiecentrum.

Er hadden zich van onze afdeling en

geïnteresseerden 20 personen ingeschreven, één heeft zich helaas moeten afmelden en in Bunnik was er een toevallige bezoeker die de rondleiding graag ook mee wilde maken zodat we met een gezellige grote groep waren.

Eerst was er een inleiding door Jos Kaldenbach die op humoristische wijze uitleg gaf wat er zoal hier in dit gebouw te vinden is in boeken, tijdschriften etc., dit alles uitstekend geordend op land, plaats, provincie of onderwerp. Op elke vraag over waar je iets kon vinden wist hij ook meteen het juiste antwoord te geven.

Daarna gaf Jaap van Zweeden uitleg over de nieuwe website. Zoals u weet is de oude website, www.ngv.nl, vervangen door een nieuwe, www.ontdekjouwverhaal.nl.

Een groot deel van de oude website is al overgezet naar de nieuwe website maar niet alles kon nog overgezet worden omdat men met verschillende soorten software te maken heeft. Via een groot scherm konden we kijken naar de nieuwe website en er doorheen wandelen. Enkelen hadden moeite met de nieuwe naam maar dat schijnt door een extern bureau uitgezocht te zijn en dat zou moeten lukken.

Daarna begon de rondleiding door het gebouw en de diverse ruimtes. Voor wat er allemaal te zien is in de studiezaal met de honderden boeken, tijdschriften etc. verwijs ik naar het artikel over het nieuwe informatiecentrum op bladzijde 13 van het ja-nummer van dit blad. Kortom, een geslaagde dag.

Het regio-overleg Midden

door Marcel van de Krol

Op zaterdag 21 april 2018 was er in Amersfoort het regio-overleg met de NGV-afdelingen Amsterdam en omstreken, Flevoland, Gooiland, Utrecht en Amersfoort en omstreken. Dit regio-overleg wordt elk jaar gehouden, steeds in een andere plaats. Dit jaar was Amsterdam aan de beurt maar omdat Amsterdam net een groot project op stapel heeft gezet over DNA en zij binnenkort het 70-jarig bestaan van de afdeling vieren zagen zij geen mogelijkheid het regio-overleg dit keer te organiseren waardoor de afdeling Amersfoort het op zich heeft genomen. Volgend jaar is Amsterdam dan aan de beurt.

Het overleg was in een mooie zaal vlak onder de Onze Lieve Vrouwetoren. Daarvoor was er een lunch in de tuin vanwege het mooie weer.

Er werd onder andere over de volgende onderwerpen gesproken: ontwikkelingen in de afdelingen (wat gaat goed, wat kan beter,

tegen welke moeilijkheden lopen we aan en wat kunnen wij van elkaar leren), promotie NGV, ledenwerving en ledenbehoud, en het communicatieplan.

Opvallend is het aantal verschillen per afdeling in het aantal bijeenkomsten (lezingen), het verspreiden van de periodiek en de communicatie met de leden middels een nieuwsbrief en/of sociale media.

Gezamenlijk is men tot de volgende punten gekomen waaraan men wil werken:

- Aanwas nieuwe leden, behoud van leden en meer jongeren betrekken bij de NGV.
- Contact met historische verenigingen uit de omgeving.
- Meer doen met sociale media zoals facebook enz.
- Het uitgeven van een periodieke nieuwsbrief per mail aan afdelingsleden en geïnteresseerden. De afdeling Amersfoort kan hierbij helpen. Zij hebben hier veel ervaring mee. Dit kan bijvoorbeeld één à

- twee weken vóór een lezing.
- Een welkomstbrief naar nieuwe leden met een korte vragenlijst. Deze kan dan opgenomen worden in de periodiek.

Na afloop van de bijeenkomst was er nog een rondvaart door de grachten van Amersfoort.

Maarsbergen op het internet

door Willem van Maren

In deze periodiek van januari 2018 kon u lezen dat er gewerkt werd aan een publicatie over de boerderijen in Maarsbergen met hun bewoners. Inmiddels zijn die gegevens beschikbaar, niet in gedrukte vorm maar op het internet, zie <https://historischehuizen.nl>.

Op deze website staat nu alleen nog maar Maarsbergen vermeld, maar het is de bedoeling dat er meer plaatsen komen. Herman Postema, de auteur, roept onderzoekers op om het resultaat van hun speurwerk naar bewoningsgeschiedenis van andere plaatsen hier ook te publiceren.

Alle huizen/boerderijen van Maarsbergen in de periode 1500-1800 zijn nu beschreven, met hun bewoners. Bij enkele boerderijen staan ook gegevens genoemd

buiten deze periode. Postema heeft een indrukwekkend aantal bronnen gebruikt waardoor de bewoningsgeschiedenis goed was te reconstrueren. Dit is voor Maarsbergen minder gemakkelijk dan de meeste andere plaatsen in de provincie Utrecht. Kerkelijk viel Maarsbergen onder Doorn, maar de bevolking kerkte evenveel of zelfs meer in Woudenberg en ook wel in Leersum. De rechterlijke archieven uit de zeventiende eeuw zijn nog beschikbaar maar de boeken van de achttiende eeuw zijn verloren geraakt. Maarsbergen is daardoor, evenals het naastgelegen gerecht Maarn, altijd een lastig gebied geweest voor genealogen. Dit genealogische probleem is nu in één keer opgelost dankzij het speurwerk van Herman Postema.

Computer en genealogie

door Henk van de Streek

Eerst was er... Genlias

Genlias was een via internet vrij toegankelijke database van informatie uit de Burgerlijke Stand van Nederland en de Nederlandse Antillen. Het was een gezamenlijk product van diverse archiefdiensten. Het initiatief lag bij de regionale historische centra in de provinciehoofdsteden (de voormalige rijksarchieven), aangezien daar in principe alle Burgerlijke Stand-registers van iedere provincie worden bewaard.

De belangrijkste gegevens uit de officiële Burgerlijke Stand-akten werden in de database samengebracht. Het streven was om ook informatie uit andere bronnen (me-

mories van successie) en oudere bronnen (de Doop-, Trouw- en Begraafboeken (DTB) van de kerken) in het systeem op te nemen.

De naam Genlias was een samentrekking van de woorden genealogie, oftewel stamboomonderzoek, en lias, hetgeen de naam is voor een bundel aaneengeregen papieren, een vroeger veel gebruikte bewaarmethode.

Toen werd het... WieWasWie

Per 1 januari 2013 is Genlias niet meer beschikbaar. De deelnemende archieven hebben het beheer in handen gegeven van CBG Centrum voor familiegeschiedenis, die de historische gegevens van de Bur-

gerlijke Stand sinds die tijd op commerciële basis exploiteert. CBG heeft daartoe een nieuwe databank gelanceerd, genaamd WieWasWie. Voor het gebruik van een belangrijk deel van de zoek- en exportfuncties van deze databank moet sindsdien worden betaald.

Voor een beschrijving van WieWasWie wil ik geïnteresseerde leden van de NGV bij uitzondering verwijzen naar het artikel in het juni-nummer 2018 van De Twee Kwartieren” (NGV-afd. Kempen- en Peelland).

Maar er is ook... Open Archieven

Ik wil hier nog een andere pijler voor genealogisch onderzoek onder de loep nemen:

Open Archieven. Open Archieven is een website van Coret Genealogie, bekend van Genealogie Online.

Het doel van Open Archieven is om de genealogische gegevens van open archieven doorzoekbaar te maken en te presenteren. De op de site verstrekte informatie is aangeleverd door (amateur)genealogen en open archieven die betrouwbaar mogen worden geacht. Coret Genealogie is niet verantwoordelijk voor de accuratesse, volledigheid, betrouwbaarheid of actualiteit van deze informatie.

Open Archieven is een portal van open historische persoonsgegevens.

Door de open data van archieven en onderzoekers te hergebruiken maakt Open Archieven een innovatieve portal die historische persoonsgegevens vanuit geïndexeerde bronnen op een gebruikersvriendelijke en vernieuwende wijze aan eindgebruikers beschikbaar stelt. De vernieuwing komt vooral tot uiting door het automatisch koppelen aan andere akten, personen in andere databronnen en aanvullende context informatie. Open data zorgt voor innovatie! Vanuit deze gedachte wordt alle data die binnen Open

Archieven wordt getoond ook op een eenduidige wijze doorgeleverd als open data zodat andere ontwikkelaars er mee aan de slag kunnen. Hierdoor geeft Open Archieven een duidelijke meerwaarde aan open historische persoonsgegevens.

De zoekfunctie

Bijna onvoorstelbaar is dat je op Open Archieven in bijna 200 miljoen (!) persoonsvermeldingen kunt zoeken, uit 999 plaatsen, verspreid over 300 jaar, beschikbaar gesteld door 81 archiefinstellingen!

Om een indruk te geven van de persoonsvermeldingen uit de grootste brontypes:

- BS Overlijden: 41.284.709
- Bevolkingsregister: 30.938.155
- BS Geboorte: 30.175.141
- DTB Dopen: 29.605.118
- BS Huwelijk: 27.176.887
- Notariële archieven: 8.403.302
- DTB Trouwen: 6.220.590
- DTB Begraven: 5.662.049

Alles mooi en aardig, zult u misschien zeggen, maar hoe moet ik daar wijs uit worden?

Wel, je kunt domweg zonder filter zoeken op naam, zeg “Kroon”. Dan komen daar >100.000 resultaten uit. Daar koop je dus meestal niks voor. Maar door de zoekresultaten te filteren op brontype, plaats, rol en jaar krijg je zeer nauwkeurige resultaten over de gezochte voorouders (of wie u ook zoekt).

Voorbeelden hoe je de zoekfunctie kunt gebruiken om Open Archieven te doorzoeken:

- Bastiaansen – zoek naar personen met naamdeel Bastiaansen
- Johannes van Kan – zoek naar personen met de naamdelen Johannes, Van en Kan
- ”Eduard de Jonge” – zoek (exact) naar personen met de naam Eduard de Jonge

- Kool & Blokland – zoek naar personen met naamdeel Kool gerelateerd aan personen met naamdeel Blokland (= zoeken op 2 personen)
- K*sper – zoek naar personen met de naamdelen Kysper, Kijsper, Keijsper, enz. (= zoeken met jokerteken)
- Engelhard 1822 – zoek naar personen met naamdeel Engelhard gerelateerd aan een gebeurtenis in 1822
- Robijn 1905 - 1910 – zoek naar personen met naamdeel Robijn gerelateerd aan een gebeurtenis in de periode 1905–1910
- Rodenburg -Catharina – zoek naar personen met naamdeel Rodenburg en niet naamdeel Catharina
- Wiggers \$ – zoek naar personen met naamdeel Wiggers gerelateerd aan een gescande akte
- ~Zoodsma – zoek naar personen met naamdeel dat klinkt als Zoodsma (=fonetisch zoeken)
- >Bert – zoek naar personen met Bert als achternaam
- % directeur – zoek naar personen die directeur van beroep waren

Verken de meest voorkomende familienamen, plaatsen & beroepen

Leuke extra's zijn de grafiek van de meest voorkomende familienamen in bepaalde akten over een bepaalde periode (zelf in te stellen) in een bepaalde plaats.

Ook leuk maar veel praktischer zijn de mogelijkheden m.b.t.:

Monitoring: Open Archieven houdt desgewenst uw zoekopdrachten in de gaten en stuurt u een notificatie als er nieuwe zoekresultaten zijn.

Downloaden: u kunt heel de lijst van zoekresultaten in spreadsheetvorm downloaden en aktes in PDF- en GEDCOM-formaat.

Gelinkte akten: in de zoekresultaten ziet

u de transcriptie van de betreffende akte; die gegevens zijn met Ctrl+C ->Ctrl+V over te nemen in uw computerprogramma.

Bovendien vindt u (meestal) de verwijzing naar de betreffende akte, die (vaak) als .JPG gedownload kan worden en te koppelen is aan de persoon in uw programma.

Inzicht gezinssamenstelling: met één klik ziet u of de ouders meer kinderen hadden of een grafische weergave van de kwartierstaat met voorouders.

Abonnement

Veel van de mogelijkheden van Open Archieven zijn gratis te gebruiken. Om sommige persoonlijke functies te gebruiken dient u eerst in te loggen. Voor de meest uitgebreide functionaliteit kunt u een abonnement nemen, momenteel €26,60.

Het afsluiten van een abonnement, dat gekoppeld is aan uw e-mail adres, is eenmalig! U hoeft dus maar één keer te betalen (geen terugkerende kosten).

Dan kunt u: (de onderdelen, waar “abonnee” bij staat zijn slechts beschikbaar voor betalende abonnees)

Inzien gegevens (Bezoeker)

Sommige gegevens zijn gelinkt aan een scan die u dan ook kunt bekijken op Open Archieven of op een externe website zoals bijvoorbeeld FamilySearch. Soms zijn de gegevens gekoppeld aan een gescand, online register.

Zoeken (bezoeker)

De zoekmachine van Open Archieven kenmerkt zich door eenvoud (één invoerveld) en krachtige functies. U kunt de gegevens doorzoeken op naam, met wildcards (*) en zelfs fonetisch. U kunt zoeken op twee personen en ook een jaartal of periode opgeven. De startpagina van Open Archieven toont voorbeelden van de mogelijke zoekopdrachten.

Zoeken is stap 1, het toepassen van een filter is stap 2. U kunt het aantal zoekresultaten beperken door te filteren op brontype, plaats of rol. Op deze wijze komt u snel bij de gewenste akten.

Fout melden (bezoeker)

De gegevens kunnen fouten bevatten. Eenieder wordt opgeroepen om fouten te melden zodat deze bij de bron (het archief) gecorrigeerd kunnen worden. Na enige tijd krijgt Open Archieven ook de beschikking over deze gecorrigeerde gegevens.

Commentaar toevoegen (bezoeker)

Heeft u aanvullende informatie bij documenten? Voeg deze informatie toe, u helpt hier andere onderzoekers mee. Voorbeelden van aanvullende informatie: meer informatie over het leven van een persoon (of personen), informatie over andere bronnen, verwijzingen naar online stambomen, of de melding dat u meer over de persoon (of personen) wilt weten voor uw onderzoek

Automatisch gerelateerde akten zoeken (bezoeker)

Als u een akte heeft gevonden op Open Archieven, dan zal Open Archieven verder gaan met zoeken. Open Archieven kan hierdoor ook gerelateerde documenten tonen. Bijvoorbeeld de huwelijksakten van de ouders van het bruidspaar, of de geboorteakten van het bruidspaar. Vaak moet u dit soort zoekopdrachten handmatig uitvoeren, maar Open Archieven doet dit automatisch voor u.

Toevoegen als favoriet (na inloggen)

Als u een relevante akte heeft gevonden op Open Archieven dan kunt u deze toevoegen aan de favorietenlijst. Vanuit de favorietenlijst kunt u in de toekomst weer snel naar de akten navigeren. U kunt de favorietenlijst doorzoeken en filteren op plaats en

brontype. U kunt ook persoonlijke aantekeningen toevoegen en labels toevoegen om uw favorieten te ordenen.

Onthouden van bekeken akten (na inloggen)

Van iedere akte die u bekijkt wordt notie genomen. In de lijst met zoekresultaten ziet u bij de reeds bekeken akten een markering staan. Via het menu kunt u naar de pagina Bekeken akten gaan voor het complete overzicht.

Zoekopdrachtmonitor (als abonnee)

Open Archieven blijft groeien qua aantal akten, met name doordat vrijwilligers bij archiefinstellingen meer en meer akten indexeren. Een zoekopdracht over een week zal waarschijnlijk meer resultaten opleveren dan dezelfde zoekopdracht vandaag. Dit is waar de zoekopdrachtmonitor u kan helpen. Als er nieuwe zoekresultaten beschikbaar zijn voor de door u gedefinieerde zoekopdrachten dan wordt u per e-mail op de hoogte gebracht.

Downloaden als GEDCOM, PDF, CSV of XLS (als abonnee)

U kunt de akten downloaden in GEDCOM-formaat om te importeren in uw stamboomprogramma. Of downloaden als PDF-bestand zodat u de gegevens digitaal heeft (en deze dus lokaal doorzoekbaar zijn). Het downloaden in GEDCOM/PDF-formaat is van toepassing bij een enkele akte, voor uw favorieten (of een selectie hiervan) en voor de nieuw gevonden zoekresultaten via de zoekopdrachtmonitor. De lijst met zoekresultaten (tot een maximum van 5000) kan gedownload worden in CSV- en XLS-formaat.

Voorouders tonen in kwartierstaat (als abonnee)

Open Archieven kan geautomatiseerd de

akten doorzoeken naar gegevens van de ouders van een persoon. Met de gevonden informatie kan een kwartierstaat gepresenteerd worden.

Automatisch kinderen zoeken (als abonnee)

Open Archieven kan u, met behulp van de beschikbare akten, ook zeer snel inzicht geven in de kinderen van een echtpaar.

Zuurkool

door Ina Budde-Korver

Soms brengen oude kranten interessante feiten aan het licht. Niet altijd over de persoon naar wie wij op zoek zijn, maar mogelijk over een naast familielid daarvan. En al behoort dat familielid niet tot je kwartieren, het zou jammer zijn deze bijvangst zonder meer overboord te gooien.

Voor mijn onderzoek naar Jan van Hattem, die in Utrecht carrière maakte bij de nachtwacht, zocht ik via Delpher naar eventueel achtergelaten sporen in zijn geboorteplaats Waardenburg. Er was daar inderdaad een Van Hattem, die niet alleen de lokale, maar zelfs de landelijke pers haalde. Dat was de oudste broer van Jan: Bart van Hattem. Deze was op 13-4-1850 overleden en, zoals bleek, onder verdachte omstandigheden.

De Nederlander, Nieuwe Utrechtsche Courant, plaatste op 19-4-1850 het volgende artikel.

Zalt-Boemel, 16 April. Zekere Bart van Hattem, wonende te Waardenburg, met zijne mede zeer bejaarde vrouw in een kamertje van het huis, door hem aan Kees Verburt aldaar, in eigendom afgestaan, woonachtig,

Tenslotte

Het is niet zonder reden dat ik voor opzoeken veel gebruik maak van Open Archieven; ik kan er dus mee “lezen en schrijven”. Om een zo compleet mogelijk beeld te schetsen van de mogelijkheden heb ik desondanks in bovenstaand artikel ruim geput uit de teksten op de website van Open Archieven.

onder beding, dat kamertje en een gedeelte van den daarbij gelegen tuin gedurende hun leven te kunnen blijven bewonen en gebruiken, gevoelden zich laatstleden Zaterdag, na des middags zuurkool te hebben gegeten, waarvan een kooksel door de huisvrouw van Verburt aan die van van Hattem voor hun middagmaal was verstrekt, zeer onpasselijk. Door den toestand, waarin deze oude lieden verkeerden, ontstonden er dadelijk vermoedens van vergiftiging. Nadat door den geneesheer Smelten, te Waardenburg, alle middelen tot behoud van hun leven aangewend waren, bleven die echter, opzigtens van Hattem, vruchteloos. Onder de hevigste pijnen bezweek hij nog denzelfden dag. Men verneemt dat de vrouw genoegzaam geheel hersteld is. Gisteren hebben de Heeren regter-commissaris en substituut-griffier der arrondissements-regtbank te Tiel, zich, tot het noodige onderzoek, naar de plaats des ongevals begeven en werd aldaar de schouwing van het lijk verrigt.

Een wel zeer uitgebreid en beeldend verslag verscheen in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 18-4-1850.

Waardenburg, 16 April. Laatstleden zaterdag was de persoon van B. v. H. arbeider

alhier, oud 78 jaren, gedurende den voormiddag onophoudelijk werkzaam geweest in zijnen nabij zijn huisje gelegen tuin; gezond en wel dronk hij met zijne mede-bejaarde huisvrouw koffij, en begaf zich weder met frisschen moed aan zijn werk, tot dat hij eindelijk ruim ten twaalf ure door zijne vrouw geroepen werd, om het middagmaal te gebruiken, bestaande dien dag in gekregen zuurkool met aardappelen. Eenige oogenblikken na het gebruik begint de man over hevige buikpijnen te klagen, hetgeen door braking en buikloop werd gevolgd; hetzelfde heeft met de vrouw plaats, zoodat de burens ter assistentie werden opgeroepen, en omstreeks drie ure in den namiddag, om den alhier gevestigden geneesheer gezonden werd, die echter door zijne uitgebreide praktijk in de omliggende dorpen, niet te huis was en niet voor des avonds ten negen ure zich naar de geroepen plaats kon begeven. Aldaar komende vond hij de vrouw hersteld, doch de man reeds stervende, die dan ook omstreeks 11 ure in den avond is overleden. Dit gaf aanleiding, dat er vermoeden van vergiftiging bestond, waarom aan de justitie te Tiel van het voorgevallene werd kennis gegeven, ten gevolge waarvan zich op gisteren in de gemeente vervoegden, de heeren officier van justitie, regter van instructie en commies griffier bij de arrondissements regtbank te Tiel, ten einde op de plaats zelve onderzoek te doen en aan de heeren W.C. van de Werk, med. Doct., te Zalt-Bommel, en H. Smelten, genees-, heel- en vroedmeester alhier, de lijkschouwing op te dragen. Het onderzoek heeft echter geen bepaalden uitslag opgeleverd, terwijl het rapport der geneesheeren nog onbekend is. De ingewanden des overledene zijn door de justitie in een kistje verzegeld, om aan een scheikundig onderzoek te worden onderwerpen; te bejammeren is het, dat alle uitbraakselen

en ook het overgeschoten eten, waren weggeruimd, zoodat daarop geen onderzoek is kunnen worden ingesteld.

Gezien de symptomen van het echtpaar Van Hattem moet het hier wel om voedselvergiftiging zijn gegaan, met het maaltje zuurkool, dat wel niet vers meer zal zijn geweest, als oorzaak. Aangezien de onderzoeken geen bewijs opleverden dat er iets aan het eten was toegevoegd wat er niet in hoorde, werd opzettelijke vergiftiging uitgesloten en kwam het kennelijk niet tot een rechtszaak. Maar wie was zo grondig aan de schoonmaak geweest dat zowel het braaksel als de etensresten waren verdwenen en dus niet meer konden worden onderzocht? De vrouw van Bart van Hattem? Zij werd ook ziek, maar was 's avonds alweer hersteld; toch wel verdacht eigenlijk. Of waren de burens aan het opruimen gegaan?

Zou het echtpaar Verburgt een motief hebben gehad om Bart van Hattem en zijn vrouw Alida de Jongh naar het leven te staan? Het feit dat Gijsbertje Verburgt haar buurvrouw een pannetje eten brengt, dat door deze zonder argwaan wordt aangenomen, wijst op een goede relatie; er was dus geen sprake van een burenruzie. Maar misschien was het een probleem dat de familie Verburgt na negen jaar nog steeds niet kon beschikken over de gehele woning. Cornelis (Kees) Verburgt was kroeghouder; de kroeg bevond zich wellicht ook in dat huis. En het gezin telde inmiddels vier kinderen, terwijl de vijfde op komst was.

Als we even teruggaan naar het jaar 1841, zien we dat Bart van Hattem in april van dat jaar zijn huis met erf en tuin verkoopt aan Abraham van de Werken, wonende te Geldermalsen. Het gaat over kadaster sectie F nummer 259, groot 3 roeden en 90 ellen (=390 m²) en sectie F nummer 260, groot 10 roeden en 70 ellen (= 1070

m²). Het transport geschiedt onder voorbehoud van vruchtgebruik van een deel van deze goederen. Deze informatie is te vinden op de website van het Regionaal Archief Rivierenland, in het repertorium 1841 van notaris H.C. Beijerman te Waardenburg, akte 56, transport, d.d. 3-8-1841.

Hieruit blijkt dat niet Cornelis Verburgt, maar Abraham van de Werken toen eigenaar werd van de bewuste woning. Hij was een oom van Gijsbertje Verburgt-van de Werken, en zal het huis aan zijn nicht en haar man hebben verhuurd. Abraham van de Werken, rentenier, ongehuwd en kinderloos, overleed in 1848. Mogelijk heeft het echtpaar Verburgt het huis van hem geërfd, en was Kees Verburgt in 1850 inderdaad de eigenaar, zoals in de krant werd vermeld. Maar daarvan heb ik geen bewijs kunnen vinden. In het bevolkingsregister 1850-1860 van Waardenburg worden de bewuste percelen overigens aangeduid als Wijk A nr. 44 en 45.

Begin mei 1851, een half jaar na de geboorte van het vijfde kind, verhuist de familie Verburgt naar Tricht, gemeente Buurmalsen. Waarom? Daarnaar kunnen we slechts raden. De zuurkoolaffaire heeft hun reputatie in het dorp waarschijnlijk geen goed ge-

daan; misschien kwamen er daardoor minder klanten in de kroeg. En de oude Van Hattem had weliswaar het tijdelijke met het eeuwige verwisseld, maar zijn weduwe leek niet van plan op korte termijn zijn voorbeeld te volgen. Het kan natuurlijk ook zijn dat ze gewoon vertrokken omdat ze in Tricht een grotere woning hadden gevonden.

De nieuwe bewoner van huis nr. 45 was Arie van der Vliet, metselaar van beroep. Zijn gezin telde zeven kinderen. Maar hij had geen kroeg.

Deze Arie van der Vliet deed op 14-2-1855 aangifte van het overlijden van zijn buurvrouw Alida de Jongh, weduwe van Bart van Hattem. Zij is 74 jaar oud geworden.

Bart van Hattem, geb. Waardenburg 21-1-1772, arbeider, doodgraver, overl. Waardenburg 13-4-1850, tr. Waardenburg (NG) 13-3-1808 Alida de Jongh, geb. Den Haag 20-2-1780, overl. Waardenburg 14-2-1855. Hun huwelijk bleef kinderloos.

Cornelis Verburgt (Verburght), bakker, kroeghouder, geb. Eck en Wiel 23-10-1807, overl. Geldermalsen 8-5-1867, tr. Geldermalsen 11-12-1840 Gijsbertje van de Werke(n), geb. Geldermalsen 6-5-1814, overl. Tricht (Geldermalsen) 27-9-1858.

Inhoudsopgave

Van de redactie	45
Colofon	45
Lezingen & Activiteiten	46
Van uw voorzitter	49
Ledenbestand	50
Stel je voor	50
Huizenonderzoek, Huizen in Wijk	51
PRO-GEN	53
Famillement 2018 te Leeuwarden	56
Excursie naar het informatiecentrum	56
Het regio-overleg Midden	57
Maarsbergen op het internet	58
Computer en genealogie	58
Zuurkool	62

